

Gazeta de Mallorca

CRONICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres • Costums • Tráfee e Industria • Noticies • Anuncis y Reclams • de Ciutat y la Pagesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

IMPRESA DEN JUSEP MIR.—Cadena de Cort-11.
Dirigiuhí sa correspondencia y quesvuya més que s'oferesca.
Demanauhi sa tarifa d'Anuncis y Reclams.
Ventatjes a n'es suscriptors.—Ja's sap: avuy en dia, més ven qui més anuncia.

Primera anyada.—Núm. 3.

Palma • 18 d'Abril • 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos: 1 PESSETA
Per fora Mallorca: al Estranjer: 1'50
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis: 0'10
Llibres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.

La Roqueta

FÁBRICA DE CERÁMICA ARTÍSTICA

MAJÓLICA MALLORQUINA DE LLAMBREIGS METÁLICS

S'hi fan reproduccions de qualsevols exemplars d'algun mèrit y bellesa que se troben en aquesta illa; lo metex que objectes decoratius d'esquisit gust: columnes, jèrros y tèsts per flors, jardineres, bustos moderns y variades figures modernistes.

Admet encàrrecs per fé anuncis de ratjoles, decoració de frontis, fatxadés y habitacions, y tot lo demés que correspon a n'aquest ram.

Tenda y despatz de LA ROQUETA

Carrer de Sant Miquèl, n.º 27 y 28

FÁBRICA: a Son Espanyolet

Lulisme a Catalunya

QUALSEVOL qui llesca habitualment algun diari des molts que a Barcelona s'hi publiquen, y més si aquest es *La Veu de Catalunya* o bé *La Renaxensa* o qualqu'altre periòdic des qui hi surten escrits en català, ja té per endavant noticia espinzellada de que, ara fa un parey de mesos, a últims de Jané y comensament de Febré, va celebrars'hi, a Barcelona, un *Congrés universitari català* que resultá molt important y tengué estesa ressonancia.

A cadascuna de ses sessions d'aquell congrés, reunít dins es Palau de Belles Arts amb molt gran concurrència, s'hi presentaven ses conclusions o propostes des respectius ponents; y quant li tocá es torn a sa secció d'ensenyances especulatives o filosòfiques, va proposá sa ponencia, entre altres punts, que s'establissen a s'Universitat catalana ses tres facultats o Estudis Generals de Teologia, Filosofia y Ciències antropològiques y socials; sense perjuy de comensarles ja a ensenyá gradualment, no tant sols a ses Escoles Normals y a s'any preparatori de cada Facultat, sino fins y tot a ses escoles de primeres lletres.

A n'aquelles conclusions creguéren convenient y del cas presentarhi una esmena o afegitó es Dr. mossen Antoni Casellas, rectó de Granollers y degá del Vallés, y mossen Salvador Bové, arxipreste de Martorell, lulistes tots dos, d'aquells més entusiastes y acorats, entre tants com n'hi ha per tot Catalunya avuy en dia.

S'esmena presentada deya axí: «Existiran en l'Universitat les tres facultats o Estudis Generals de Teologia, Filosofia y Ciències antropològiques y socials. En

les dues primeres Facultats hi haurá cátedres especials de Teologia luliana y de Filosofia luliana.»

Mossen Bové defensá aquexa proposta, amb un discurs elocuent y mogut, propi d'un lulista devotíssim tan convenient com ell; sostengué amb gran claredat y abundancia de raons, com mentres sa filosofia nacional de Catalunya, y que merex com a tal essé ensenyada especialment en aquella Universitat, no es altra sino sa filosofia luliana, completada y adaptada a n'es nostros temps; tal y com ell ja sostenia y demostrá més llargament, en aquella notable conferencia que sobre es metex punt doná, dins s'Ateneu de Barcelona.

Es congrés escoltà amb molt d'interés sa patriòtica peroració de mossen Bové; l'aplaudí llargament com la hagué pronunciada, y trobá molt pertinent y raonable aquella esmena.

Qui vulga conexe tot sencer es bell discurs de mossen Bové (ja que aquí bonament no hi cabria per curtedat d'espai) venga y ley mostrarem, estampat dins sa *Revista Luliana*, qu'ell desde 1901 mensualment publica, amb col·laboració d'altres preveres y seculars lulistes.

Abans d'aquexa revivaya y mostra de renaxement lulia donada a Barcelona, ja n'hi havia haguda un'altra, en sentit més devot, que aquí a Mallorca tengué sa iniciativa.

L'any passat, per aquest temps o un poc abans, tractá sa junta de sa *Causa Pia Luliana* (tan tardana ordinariament en doná senyals de vida) d'estendre y propagá per tots es bisbats catalans es cultu y devoció del Benaventurat mestre Ramon Lull, primera y principal gloria de Mallorca.

D'aquí vengué sa carta qu'el Bisbe nostros va escriure en tal sentit a n'es de Barcelona, Cardenal Casañas; y d'ella, per més senyes, va esserne portador es nostros Vicari General, mossen Alcover, quant va emprendre aquella exida y excursió per terra catalana, a fi d'estudiarihi monuments y llengo. De lo metex parlá amb altres prelats, com es d'Oriola, Dr. D. Juan Maura, paisá nostros, que també ho es lulista ferm, y monsenyor Carselade, bisbe de Perpinyá, tan amador de ses glories catalanes y mallorquines, qu'estima y mira com a propies.

Tots li féren bon sò, y se mostraren dispostos a interessarse y trebayá perque arribás a port aquella idea. Y ara dererament, tota la clerecía secular des bisbat de Barcelona, un sensí d'associacions y germandats y moltíssims estudiants de s'Universitat barcelonesa, han elevades a n'es Cardenal Bisbe entusiastes esposicions, pregantli que com més prest milló, tenga a bé demaná a la Sagrada Congregació Ritual, de Roma, que s'estenga a sa diòcesis de Barcelona es cultu y sa missa y ses festes que sa de Mallorca dedica a n'el B. Ramon Lull, y lo metex s'orde franciscana.

Si es Cardenal Casañas se determina a aná endavant, ja podrán dí es lulistes

que ténen avensat un gran pas; perque lo que fassa ell, farán segurament ets altres bisbes de Catalunya.

Amb aquex moviment en sentit egleciástic y relligiós, s'hi mescla y l'encoratja y li dona forsa es renaxement lulia en sentit literari y científic, que pren més còs y examplitut, tant com més estudiades son y més ben conegudes ses obres immortals d'aquell gran escriptor des sigle XIII.

Derrera una llarga época d'indiferencia olvidadissa y freda, que dexá arconats y polsosos llibres tan admirables com es de *Contemplació*, es *Blanquerna* y es *De maravelles del mon*, veim ara renéxe y alsarse de bell nou, més resplandent y gloriosa que may, sa gran personalitat y figura de Ramon Lull, no ja solament com apòstol y martir de la fe, sino com a geni poderós y claríssim, com a pare y patriarca de sa nostra poesia y literatura propies, com a miray y exemple per tots quants en llengo nostra natural volem parlá y escriure.

Gens ni mica de dubte mos ne cab. Tant com més divulgades y ben llegides sien ses séues obres originals y autèntiques (esporgades y denetjades de rònegues y axutes traduccions), més admirada será y restituída en es lloc que li es degut, sa gran obra d'aquell que no ha tenguda encara en aquesta terra,— en sis sigles que son passats—altra obra successora ni altra gloria prou gran, que la enfosquis ni li fés ombra.—M. O.

Tradicions populars mallorquines

Es Jay de sa Lluna (1)

¿No heu reparat may que sa lluna fa una clapa negrenca?

Idò jo vos diré lo que va esser, segons conten.

Va esser qu'una vegada, un diantre de jay passá per un trosset de vinya podada de fresc y sense xarmentar.

Y ¿que fa ell?

Aplega ses sarments, en fa garbons, los féxa, los se carrega a n'es coll, y ¡cap a la vila!

L'amo de sa vinya, que hi anava a xarmentarla, el troba, y li va venir de nou axí meteix un jay ab tanta somada; però ses derrereres que tengué de sospitarse gens.

Arriba a sa vinya, y ni hi troba sarments ni garbons.

—¡Ja es aquell dimoni de jay, que la m'ha fetal, diu tot d'una.

Y cap a la vila, a veure si encara l'agafaria.

L'agafa, y li va dir:

—Escoltau, germá, ¿y vos no'm dirieu qui m'ha xarmentada sa vinya y s'en ha duyt es garbons?

—¿Y ara ahont me veniu? respòn es jay

(1) La'm contaren mon pare y l'amo Antoni Vicens Santandreu de Son Garbeta. Es una cosa que se conta a tots es nins.

tot remolest. ¡Dech'esser jo cap guardador de ses vostres coses!

—¡Jo lo que vos dich, que me pareix que vos meteix vos hi heu fet, sense esperar que vos hi féssen, va dir l'amo de sa vinya. Y de tant be que los volem guardar, les vos ne duys a ca'vostra.

—¿Y vos a poch a poch que'm voldreu tractar de lladre? diu es jay.

—Jo lo que vos dich, respòn s'altre, qu'aqueix feix de garbons es de sa meua vinya.

—Y jo vos dich que no'u es.

—Y jo vos dich que sí. Veam, ¿que'u voldrieu jurar que no'u es robat?

—¡Y de pressa! diu es jay. ¡Sí que'u jur! ¡Mal romangués penjat a sa lluna ab so feix, si es robat!

Encara no'u va haver dit, com ¡zas! romangué penjat a sa lluna, ab so feix de garbons.

Y allá está y estará, Deu sab fins quant.

Antoni M.º ALCOVER Pre.

UNA CARTA Y UN CAXÉ

Dimars passat, hora baixa, arribava en aquesta Redacció una carta molt curiosa y plena de bons modos.

Venia escrita en lletra clara, com si fos estampada, d'aquexa que fan ses màquines d'escriure.

Sa circumstancia d'está escrita en bon mallorquí, clà y llampant, la mos fé més simpática y agradosa.

La mos passárem per la vista, y vérem que deya axí:

Sr. Director de sa GAZETA DE MALLORCA.

Molt distingit Senyor: Me proporcionaría un gran pler si tengués a bé venir a ma casa (qu'es ca'séua) per veure una maquineta tan enginyosa que li farà passar una estona entretegua.

Es un caxer, y un caxer de cap de brot, que ni es curt de memoria, ni llarc d'ungles, ni s'enamora de lo que no es séu, ni s'unta es dits de mèl, encara qu'en manetja.

Automàticament registra ses operacions de caxa: pagaments a conte, entregues bestrètes o al fiat, compra-venes, etc.; y registra d'un cop sa diada, es dependent qu'ha feta s'operació, y en dona billet de rebuda, amb anuncis y tot.

¿Que més vol?... Tot lo qu'es, a una botiga o magatzem, es nostros pa de cada dia.

Venga, Senyor Director, que jo'm consideraré molt honrat amb sa séua visita, y vostè podrá veure fins aon arriba s'enginy de s'homo.... quant s'homo es enginyós.

Son sempre de vostè atent servidor

q. l. b. l. m.

Miquel Bestard

Llegida sa carta, pensárem:—Ell será cosa d'anarhi, a veure de prop aquex caxé tan llést, que tantes habilitats té y tants de mèrits.

Lo'ndemá aprofitárem un moment de lleguda, y mos n'anárem a sa plassa de sa Cortera, a veure es caxé de ca'n Bestard.

Es senyó de la casa mos rebé amablement, amb tota franquesa, com si ja fóssem amics véys.

Sense solfes ni compliments, mos ne pujárem de sa botiga a n'es pis, a veure sa máquina caxera.

Allá la té, per ara, a demunt una taula, dins sa saleta qu'entren.

Es un moblet ben hermós y elegant, de molt bon veure: tot de metall ben lluent, y amb s'aspecte qu'ofereixen aquestes més recents invencions y creacions de sa mecánica moderna.

Com just té un parey de pams d'alsada, de llargaria y d'amplaria, no fa gran embalum, y cap aonsevuya, demunt qualsevol taula o taulell de botiga gran o petita.

En Bestard mos esplicá clarament y en pocs minuts tot s'enginyós mecanisme automátic y sa puntual manera de funcioná d'aquella máquina, qu'es realment una maravella d'enginy y exactitut. Bé's veu que no era cap manyèfía es qui la va inventá y li doná forma.

Molt complicada de part de dins, es lo més fácil y senzilla de manetjá, de part de fora. Un dependent qualsevol, un aprenent atlotell, la conexen y la ténen p'es cap des dits, en molts pocs dies.

Tot se reduex a doná una volta de manuela, y sa máquina per sí sola fa tot quant mos diu. En Bestard en sa carta.

Du conté y raó exacta, sense èrro ni descuit, de qualsevol operació pròpia d'un establiment de vendre a la menuda: vendas al contat y a espera; pagaments, cobranses y canvis de moneda; entrades y sortides de caixa; y tot de manera que en vení es vespre y hora de tancá, roman fét es balans total de la diada.

No es cosa bréu ni fácil esplicá de paraula y doná idèa cabal de tot quant fa y de totes ses útils aplicacions que té una d'aquexes máquinas registradores.

Lo milló y lo més curt, per qui hi tenga interès o curiositat de conexas-la bé y pràcticament, es anarla a veure.

Un cop d'uy y una estona de tenirla devant, ensenya més que tot un article descriptiu, per llarc que sia.

Anau hí; y En Bestard metex, com a representant que n'es, la vos mostrará de molt bon grat; la vos manetjará devant, o la manetjareu voltros metexos; vos omplirà ses mans de prospectes esplicatius; y aviat en sabreu tant com ell, des manetx y des resultats y de ses ventatjes que d'una máquina caxera en poden trèure.

Y si no'l tractau personalment a n'En Bestard y estau incorreguts d'anarhi, per recel de molestarlo o ferli pèrdre temps, esperau uns quants dies; qu'ell aviat la tindrà instalada y funcionant dins es seu propi establiment de sa Plassa de sa Cortera, y allá estará a la vista y funcionarà per tothom que hi vaja a comprarhi, encara que no més sia qualsevol menudencia de cinc cèntims.

D'aquest modo En Bestard fa propaganda y predica amb s'exemple; qu'es sa forma de propaganda més convincent y sa predicació més eficás de totes.

Tot axò no vol dí que aquestes noves maquinetes registradores axí metex no'n ténguen d'inimics. Ja'n tindrán, ja, que les malehirán y s'esclamarán:—¡May les haguéssem inventades!

Aquests inimics serán: Es dependents o empleats polissons y pererosos, que saben posá má sovint en es calax, o fé es malfené y descuidá es despatx, com l'amo s'en va o gira s'esquina.—A n'aquests sa máquina los será un fiscal que los acusará, y un jutje que los condemnará y donará cástic, y los farà está alerta.

Es cuynés y cuyneres y criades, que

s'en van a sa botiga a comprá; y com tornen y passen conte amb sa senyora, d'allò que los ha costat tres y mitx, li saben dí: —«Axò m'ha costat quatre.»

Amb so billet que sa máquina dona per cada compra, y que sa senyora los podrà reclamá, ja s'haurá acabada pera sempre sa costum de sisá y fé sa rateta.

Per Barcelona y Madrid y Valencia y altres ciutats d'Espanya, ja n'hi funcionen més de cent, de máquinas caxeres, y de cad'any van amb aumet.

Y aquí a Espanya no's res, comparat amb Inglaterra y Fransa y altres paissos, que amb axò de tráfec y bon manetx, y en questió de lliures, sòus y dinés, dúen es capdavant y mos ne poden dá amb una cuyereta.

No'n parlem d'ets Estats Units, d'on surten y s'escampen per tot lo mon, com tantes altres invencions de profit, aquexes máquinas caxeres.

Respecte a lo que costen, n'hi ha de tot prèu; d'un centená de pessetes fins a més de dos mil: de tot patró y de tota mida, perque cadascú hi puga trobá, com aquell qui diu, sabata a son pèu, y triá sa que més li convenga.

A n'aquexes novelles máquinas registradores los ne prendrá com a ses de cusí y tantes altres d'utilitat regonegada. Totduna objectes de curiositat, arriben a essé emprades de tothom; y tant com s'introduexen y s'escampen, desapareix aquella impressió de sorpresa y novetat, que a qualsevol li fan esclamá, sa primera vegada que les veu:

—¡Parex impossible lo que se son ubèrts ets enteniments, avuy en dí!

DE FORA-MALLORCA

Es republicans alsen s'uy.—Viatge de Mr. Loubet. —Sa guerra a Moreria.—Petroli qui crema.—Es diari més antic del mon.

A totes ses principals ciutats d'Espanya, hey ha hagut, aquestes dies, grans aplecs o mitins d'es republicans, que parex qu'ara van darrera organisá es partit amb tota seriedad, dexant aná ses carreres véyes.

L'amo de ses metles, entre ells, es per are D. Nicolau Salmerón, proclamat capare del partit, per totes ses fraccions republicanes espanyoles.

Aquests dies es arribat a Barcelona, y son anats a esperarlo, a s'estació, devés coranta mil persones, que l'han rebut amb grans mansballetes; sense que hi hagués ni un sol moment de desorde, ni fos necessari que s'hi aficás sa policia, per res nat del mon.

Es lo qu'han de mesté més es republicans, si volen acreditar-se de gent capás de governá y no essé mirats de coua d'uy: acreditá que ja los es passada sa mania y esburbada quimera de fé bogiot y moure truy y escándol, com a únic medi de propaganda tan emprat altre temps. (1)

En Loubet ja partí de París, y arribá a Marsella, cap a Alger.

Diuen que va essé tant y tant ben arribat. El Bisbe de Marsella li dirigí un discurs d'escomesa, diguentli que es clèro marsellés sempre compliria sense protesta ses ordes des Govern.

Mr. Loubet li respongué amb un altre discurs, prometentli qu'es Govern estaria de sa part des clèro, sempre qu'aquest complís ses ordes des Govern.

¿Que degué suá tanta gota, per ferli tal promesa?

(1) Parex, no obstant, que encara no'u enténen niu practiquen axí cèrts republicans de Valencia, que dividits en sorianistes y blasquistes, en trobarse s'envésten a pedrades y a tirs, pitjó que si fossen moretons de Fez o de Frajana.

Ara, ja fa uns quants dies qu'es arribat a Alger, a on l'han rebut amb paumes d'or. Es anat a saludarlo es nostro Pelayo.

Es moretons de per devés Melilla ja fa dies que ballen de capoll.

Tropes d'es prétendent son entrades, vulgues no vulgues, dins sa ciutadella de Frajana, tomant un tros de murada y passant per sa bretxa uberta.

Més de quatrecentos fugitius, entre els quals hey havia moltes dones y nins, se son refugiats a dins Melilla. Entretant, es venedós han comensat a gatinarse y armá bregues, per repartirse ses despuyes des vensuts; y ells amb ells ténen cada aferrada, que ja n'hi ha a dotzenes de morts y molts més de ferits.

Jo, si'm trobás dins sa pell d'el Sultán, comensaria a no tenirles totes segures.

A Cádiz ha feta flamada un gran magatzem de petròli, de sa Trasatlántica.

Supòs que també fan flamada o están cremats del tot, o trèuen foc p'es quixals, es qui veuen es seus capitals fent llum de bell de dí y abans d'hora.

Enguany celebra es tercé centenari de sa seua fundació es periòdic més antic del mon.

Se titula Noticier d'Anvers, y el va fundá en aquella metexa ciutat un impressó que nomia Abraham Vesthoven, en l'any 1603.

Es descendents dirèctes des fundadó continúen essent estalons y amos d'es diari, y també dúen per conte séu una partida de tallers d'imprenta y llibreria.

Es séu antic establiment vé a essé es Ca'n Guasp de tot Bèlgica.

Es Noticier d'Anvers es un des diaris de més circulació d'aquell país, y parex que té ganés y fa contes de viure altres trecentés anys.

Si axí ha d'essé, voldriem arribarhi a temps, amb salut y alegría, a llegirli es séu derré número.

Lo qu'es amor

A NA ANGELETA SANCHÓ Y SUREDA

A tu qu'ets com la poncella, Com la clara fontanella De ramorosa frescor, Vull ferte una contarella, Te vull dir lo qu'es amor: Qu'axò es una cansó vella Que canta tot glosador.

Té cada cor que batega Llarga historia que contar; Que l'escull que'l mar roega Sap l'amargor de la mar.

Y com la flor que'l sol besa Sap lo qu'es llum y calor, Sap tot cor lo qu'es tristesa, Lo qu'es pler, lo qu'es amor.

Es estranya mescladissa De ventura y de dissort: Sempre vola, sempre frissa, May té sossech ni conhort;

Y sempre inquieta y en guerra, Com la flama que va y vé, Té la gloria y té la terra, La mort y la vida té.

Ja bullosa, ja entristida, Com la vida y com la mar, Com la mar y... com la vida Que's sent y no's pot contar.

Fugitiu com l'oronella, Com la lluna somiador, Dols y encés com la roella, Com la llum encisador.

Y té l'aspror de la serra Y l'agombol de la llar; Es com l'aire que, a la terra, Es precis per alenar.

Y ell es copa d'ambrosia Y calze vessant de plòrs... Si't ferís, te semblaria Ja que néxes, ja que't mors.

¡Ay, si un dí t'encativa El bell encativador, Bé pensarás en l'oliva De nom dols y amarg sabor!

Y de bades voldrás riure, De bades voldrás fugir: Que'l qui estima, no pot viure Sensa aquell qui'l fa morir.

Qu'el cor may s'en-assacia Ni s'en cansa, d'estimar: ¡Té una set, qu'engoliria Tota l'aygua de la mar!

¡Pobre coret, qu'ets el page, La jugueta de l'amor; Un pobre maquet de plaia Que malmena la maror!

Mes la maror es la vida, Y la calitja es la mort: Com més el vent s'alsa y crida, Més fort empeny cap al port.

Sensa estudis ni sabiesa, Sensa solfa ni peresa, Com l'aucell refilador, The cumplida ma promesa Y he cantada ma cansó: ¡Te plany si no l'has compresa, Si no saps lo qu'es amor!

EMILIA SUREDA

Mars-1903

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

1335.—Abril, 9.—Pregó del Lloctinent real En Pere de Belcastell, senyor de Villalonga, fent a sebre a tots els batles mallorquins que En Pere de Tornamira donzell qu'estava pres dins la presó de Mallorca, s'en era exit y fuyt; y per axò los manava que cadascun en son batliu donás orde que tot hom e tota fembra qui l'hagués vist o sabés on se trovava, que de continen el denunciás o'l prengués; y qui'l prendria, tendria 50 florins d'or.

1344.—Abril, 19.—N'Ulric Alemany, boteller y reboster del Rey En Pere IV, a Barcelona va fé auar a n'el Procurador Real y Tesorer de Mallorca, En Bernat de Sa Morera, de cinc carretells y mitx de vi, del millor de Banyalbufar, per conte del Sr. Rey.—Pocs dies després, el reboster de la Reina també en feya un altre auarà, per tres carretells del metex vi; y juntament arribava una carta real a n'els Procuradors del Rey, manantlos que d'aquell vi banyalbufari n'enviassen a Barcelona vuyt carretells "per esser molt saborós y molt del gust de la Reina Doná Maria."—Amb altra carta real de poc després, manava el Rey En Pere que li enviassen a Barcelona "dues botes de vi vermell feit en Mallorques, so es, fabreycat per les dones de Sancta Clara."

1344.—Abril, 18.—En Jaume Rutlan, vesí de Valldemossa, demaná a l'Emperador Carlos V que'l fés franc de pagar tota contribució y gavela, per raó de tenir dotze fiys lligitims y naturals: conforme axí estava manat y establert a Mallorca y practicaven els Jurats.

1662.—Abril, 16.—Arribaren a n'es port de ciutat vuyt esclaus cristians, napolitans y francesos, qu'eren fuyts d'Alger amb una barca feta de canyes y dos cuyros de bou. Com a les hores corria sa veu de si per allá hi havia peste o contagi, es Jurats donáren a n'aquells esclaus un'altra barca bona, ben proveída de tot lo necessari y de menjar y roba per mudarse, y los espediren cap a Valencia. No s'en sabéren més noves.

1729.—Abril, 19.—S'embarcá tal dí y tal any el Bisbe D. Juan Fernandez Zapata, trasladat a Leon. Casi ningú l'acompanyá a n'es Moll. Encara que tenia fama de bon homo, el trobáren massa estret y rigurós; y com el Rey va veure tantes y tantes instancias d'Autoridats y tots estaments de Mallorca perque'l treguéssem de bisbe, a la fi los va dexá sorti amb la séua, y el trasladá. P'es camí, el pobre Bisbe Zapata agafá una malaltia y doná l'ànima a Deu.

CRONICA CIUTADANA

Teatro Principal

En bon dia de Pasco comensaren ses funcions de comedia italiana de sa companyia de na Gemma Farina.

Encara que aquesta artista fos coneguda des public mallorquí, d'ensá que vendé amb l'Italia Vitaliani, ara fa quatre anys, es ben cert que ningú s'esperava veurela a n'és cap d'avant d'una companyia qui fés es graus que fa aquesta que tenim y aplaudim ara.

Es temps que la Farina es anada amb la Vitaliani, bés pot dí que l'ha aprofitat de bondeveres; no tant sols per aprende qualque cosa de s'escola de na Italia, sino per adquirí tot un estil personalissim, que la posa a n'és nivell de ses primeres comediantes italianes, sense que amb cap d'elles se pugua compará ni confondre.

Sa qualitat característica de na Gemma Farina es una suprema y esquisida distinció. Es papés de dona aristócrata son es que més li escauen. Sa séua figura y es séus modals com que exigessen sempre decoració de palau.

Com casi tots es grans artistes, demostra preferencia per interpretar es sufriment; y quant damunt ses taules sufren y plora, troba veus y actituds plenes d'intensissima y torturadora expressió.

En Beltramo, directó artistic de sa companyia, es un artista com n'hi ha ben pocs, que s'adapta meravellosament a papés tan distints com es de Comte Trast, de *L'Onore*, y es de véy Oriandi, de *l'Inonesti*.

En aquestes dues obres, una d'elles mitx coneguda a Palma per una afollada traducció castellana, es a on ha mostrat milló es séu talent en Mascalchi, fentmos veure qu'és un actor de s'escola moderna des Zacconis y es Novellis.

Seria massa llarc anomená un per un tots ets artistes que trebayen en es Principal. Tots ells están molt en es séu Hoc y complexen amb molt d'acert sa part que los toca.

Es conjunt de sa companyia es de lo més ben avengut qu'hem vist may; guanya de molt, desd'aquest punt de vista, a sa major part de companyies dramátiques de ses de primera fila.

Axi havia d'essé, perque es públic nostro no hi acudís. Companyies com sa de la Farina ja es ben vist que no son per públics com es públic ciutadá.

Aon se vuya hey haja un públic ben orientat y que tenga just una miqueta de cultura artística, pot trebayarhi aquesta companyia, amb seguredat de veure es teatro ple cada vespre; sense havé de teme sa competencia d'altres espectacles, des que val més no parlarne.

Dissapte qui vé, díem qualque cosa de ses obres que s'hajen estrenades.—B. O.

Ben arribats y gracies.—Mos han correspost y tornada sa visita es set nanaris Siller, *El Felanigense*, *El Hogar* (d'Inca) y *¡Cu-cut!* (de Barcelona); sa revista quinzenal agrícola lluchmajoranca *Es Paçes Mallorquí*, y *Las Baleares*, revista farmacéutica mensual, de Palma.

També hem rebut es primé número des diari *El Liberal*, que comensá a publicarse aquí, dia 15 passat.

Li agraim y li tornam sa escomesa y es camvi, desitjantli acert y llarga vida.

Sa Fábrica Ahlemeyer.—Tot just inaugurada, parex que la farán més de mitx mallorquí. En algun capitalistes ciutadans que com aquella se fundá, ja'n volien establí una.

Més val axi. Noltros amb noltros.

Catedráticos.—D. Juan Busquets vé nombrat d'Aritmética Mercantil, a Montision.

A D. J. Lluís Estelrich, queu era de Soria, l'han traslladat a Cádiz.—Sia enhorabona. No hi fa tant de fret.

Eleccions de Diputats a Corts.—Tant com s'acosta es dia, es partits trebayen y se mouen, y s'olla electoral comensa a arrancé es bull.

A Palma, *mitin* republicá de propaganda dins sa plassa des toros.

A Manacor, *mitin* liberal en es Teatro Femenies, recomanant sa candidatura Rosselló.—Visita de D. G. Moragues a n'és séus amics, y altre aplec també en es *Centro Socialista*.

A Sa Poble, bregues y desvèri dins s'Ajuntament, y un ofici des Batle a n'és Govern civil, que merex essé posat a dins vaseta: (v. *La Ultima Hora* de dijous).

S'espera, un d'aquests dies, s'arribada des dos comtes.

Es de Sallent, diuen qu'és arribat avuy demati.

Corren veus y pronóstics: Si es republicans aniran a votá tots sols, o en companyia.

Si es conservadors y mauristes favoriran o no sa candidatura Moragues.

—Si admetrán componenda, o si u voldrán tot per ells.....

Axi u tenim, ara per ara.

Gazeta Relligiosa

Sants y festes de la setmana entrant
Avuy dissapte: S. Eleuteri y S. Perfet.
Demá DIUMENGE de L'ANGEL—(Cuasimodo): S. Espedit y S. Vicens, mártirs.

Quart minvant.
Dilluns: Sta. Aynés de Mont Policia, verge.
Dimars: S. Anselm bisbe y Sta. Alexandra emperadriu y mr.

Dimecres: S. Pere Armengol.
Dijous: S. Jordi, patró de la cavalleria catalana, y Sta. Victoria verge y mr.
Divenres: S. Fidel caputxi y S. Gregori bisbe.
Dissapte: S. Marc evangelista.

Aquesta setmana es cossera.

Coranthes
Díes 18. 19 y 20, a *Sant Caetano*, a S. Francesc de Paula.—Triduo, predicanthi el P. Auba. Sermó panegiric del Sant: n'está encarregat el P. Miquel Rosselló.

Díes 18, y 19: a *Sant Miquel*, adoració nocturna, a les 9.

Díes 21, 22 y 23, a *Sta. Catalina de Sena*, en sufragi y per bon repós d'alguns difunts.

Díes 24, 25 y 26: a *ses Caputxines*, a la Divina Pastora.

Altres funcions
A casi totes ses esglesies, exercici mensual d'es dia 19 de St. Josep.

Funcions de tercer diumenge de mes
A *St. Francesc*, a les 7, comunió general p'és germans terciaris; y capvespre, corona cantada, plática y els Passos.—A *Montision*, comunió general d'és Seglars catòlics: capvespre, rosari y exercici acostumat.—A *el Socós*, capvespre, exercici de la Mare de Deu dels Desemparats.—A *la Mercé*, exercici de la Esclavitut mariana.—A *Sta Fe*, capvespre, dia de retiro.—A *St. Jaume*, entrada de fosca, devoció a la Sma. Trinitat.

—*Demá diumenge, festa anyal a s'oratori de Portals nous, devora Bendinat.*—A les 10, ofici amb sermó, que predicarà D. *Damiá Vidal*, econom de Cauviá. Decapvespre, rosari.

—*Es metex dia, a Sta. Eularia, festa del miracle del St. Cristo, amb sermó que predicarà el P. Lopez, de St. Felip Neri.*—A *Sant Jaume, festa al Sant Cristo del Sepulcre; predicarà D. Ildefons Rullán, Pre.*

Publicacions rebudes

BIBLIOTECA POPULAR DE L'AVENÇ (Literatura, Ciències, Arts, Sociología, Historia): collecció de volums d'un centenar de planes cadascun, en paper verjurat, lletra elseviriana y cubertes colorides: (a mitja pesseta cada llibre.) *Barcelona, 1903.*—Té per objecte aquexa novella collecció «oferir lectura abundosa y triada, per un preu módic,» y per conseguirho se proposa: 1.er Proveir la nostra llengua de bones traduccions de les obres de més alta anomenada.—2.ª Popularisar les obres dels nostros autors contemporanis.—3.er Adaptar y extractar les obres dels clássics catalans dels millors temps.—4.¹ Tornar a la forma d'expressió catalana les obres dels nostros principals escriptors, escrites en altres idiomes.—Fins ara du publicats tres volums: I. D' AQUÍ I D' ALLÀ, den *Santiago Rusiñol*; II. CONTES, den *Tolstoi*, y III. CROQUIS PIRENECS (primera serie) den *J. Massó Torrents*.—Desitjam a n'aquexa garrida collecció de *L'Avenç* sa bona rebuda que merex, selecta cooperació y llarga tirada.

—DISCURSOS escrits per encàrreg del honorable Ajuntament de Palma, en ocasió del nomenament de fills ilustres de Mallorca, a favor de D. Eusebi Estada y D. Lluís de San Simon, y llegits en la sessió extraordinaria del dia 11 d'Agost de 1902, per *Gabriel Alomar* y *Miquel S. Oliver*.—Excel·lents trabays, com de qui foren fets, y dels quals s'en ocupá amb merescuts elogis la premsa de Ciutat y de fora.

—CARTA del llmo. y Rdm. Sr. Obispo sobre la prosecució de las obras en la iglesia del Arrabal de Sta. Catalina. Vé acompanyada d'una invitació des vicari D. Juan Bta. Ensenyat y altres preveres, per contribuir a sa continuació d'aquella obra, y dos fotografats que mostren son estat actual de part de fora.

De la PAGESIA

Inca, 16.—Amb molta satisfacció y de molt bon grat, accept es càrrec de corresponsal de sa GAZETA en aquesta vila. ¡No'n faltaria altra que li fés anques enrera, essent des méus, y pensant y parlant en mallorquí!

—Per primera correspondencia, los he de fé sebre que per aquí s'arrós comensa a aná a grumeyons, amb axó des vots. Hey ha més demanants que no otorgants. A mi m'han posat entre s'espasa y sa paret, que no sé per on sortirne; encara qu'he sentida una conversa que per ventura'm treurá de compromís. Dos senyós se deyen, petit-petit:—«Es necessari que reuniguem es cap-padres, a veure si fan una componenda; perque si no, ja tornam tení es poble dividit, y canamunts y canavalls.»

—Diuen que ses màquines d'electricidad que s'han de posá en es *Garc-blau*, ja son sortides d'Alemanya, y que per ses fires d'Inca ja podrem menjá porc fresc amb sa nova llum.

—Tenia pó de no podé enguany tastá panades, perque es *méns* anaven a un uy. Pero a sa fra devallaren es préus fins a una trentena de cèntims sa tersa; degut a un parey de barcades que n'arribaren, de *méns* forastés.

—Enguany, ademés de ses funcions acostumades de Setmana Santa, tenguérem ses *tres hores* a Sant Domingo y es *lavatori* a la Parroquia. Totes son estades molt devotes y hey ha assistit molta de gent.

—Es nostro prevepe D. Francesc Rayó mos ha predicat aquesta corema. S'ha dexats caure un bons sermons, qu'han agradat molt: axi es qu'ha tenguda l'esglesia sempre plena, de gom en gom. Axi y tot, diuen per aquí que alguns, en lloc d'anarhi a escoltarlo, s'entretenien a estirá s'oireya a un tal Jordi, y que s'han passades fortunes d'una má a s'altra, amb un santiamén. Déu mos conserv es seny!

Estiguen bons y manen a son amic y sirvent.—C.

Vilafranca, 16.—Van per bons y milloren poc a poc es molts escalabrats y escalabrades que tenim, des dia ensá que hi hagué dins la esglesia aquell esglay de mort y confusió, com creguéren que sa volta s'esfondrava; perque va caure una crosta de guix o emblanquinat.

Pero encara romanen moltes dones de ses que, sempentetjades y trepitjades, varen tení qualque ós fora des lloc.

Unes quantes n'hi ha qu'en tindrán per estona y s'en recordarán molts d'anys, de sa segona festa de Pasco.—C.

Binisalem, 17.

—Sa *Capella Gregoriana de Binisalem*, diumenge qui vé, donará sa vetlada que cad'any sol doná per honrar es séus socis protectors.

No li puc oferí programa, perque segons sa carta d'envit qu'he vista, se repartirá poc abans de comensá.

El convit, si gusta, perque venga a veureu.

—Ses vinyes comensen a ciuroná, y ses més primerenques ja ténen es *borró* defora. No farà llarg s'esplet d'aquest fruit, enguany.—C.

Llibres mallorquins

Casi regalats a n'és nostros suscriptors

Una avinentesa molt singular, consemblant a una metla qui s'adressa, mos ha permès, mediant favorables combinacions, oferí un floret d'interessants llibres mallorquins a molt ventajós preu, redujt a *manco de la mitat* des que abans solien tení en llibreria.

Aprofitam totduna aquella avinentesa, y desitjosos d'estendre y facilitá s'adquisició y lectura de bons llibres mallorquins, feim sa seguent oferta:

Tots es qui se suscriguen a sa GAZETA DE MALLORCA abans d'acabá aquest mes d'Abril,

podrán adquirir en aquesta Administració, a un preu que may era estat tan ventajós com ara, exemplars des llibres qui seguxen:

	Pessetes.
POESIES en mallorquí popular, per P. de Alcantara Penya.—1 tom de 495 pág. amb retrato de s'autor, fotogravat . . .	1
CUENTOS MALLORQUINS, des metex autor: 1 vol. de 289 pág.	0'75
LO JOGLAR DE MALLORCA, per Jeroni Rosselló: 1 vol. de 406 pág., amb traducció castellana	2
ESCENAS BALEARES, per A. Fraies: 1 volum de 331 pág., contenint ses tres noveletes <i>Los dos amores</i> , <i>Un destajo a media noche</i> y <i>Las mejoras</i> , que si bé escrites en castellá, per argument y color mallorquinetjen ferm.	0'60
GÉMINIS, noveleta del metex autor, tant ó més mallorquina que ses abans anotades: 1 tomet de 276 pág., estampat amb lletra elseviriana	0'30
OBRAS CRÍTICAS de Guillermo Forteza (tom I, únic publicat): 1 vol. com s'anterior, de 335 pág.	0'30
OBRAS DE JOVELLANOS referents a Mallorca (descripció des castell de Bellver, etc.): 1 vol. com es dos anteriors.	0'30
POETAS BALEARES (sigles XVI y XVII) publicats per Jeroni Rosselló: 1 vol. de 396 pág.	1
POETAS BALEARES (sigle XIX) publicats p'el metex: 1 vol. de 662 pág.	2
ALMANACS humoristics del Sarracossano, publicats durant els anys 1870 a 1873: (molt escassos y cercats) cadascun.	0'25
BIBLIOTECA de Escritores Baleares; per Joaq. M.ª Bover: 2 toms en un vol. de 600 y 695 pág.	7'50
HISTORIA de la Casa Real de Mallorca y noticia de las monedas propias de esta isla: (del metex autor): 1 vol. de 363 pág. (amb lámínes)	2'50
NUMISMÁTICA BALEAR, per Alv. Campaner: 1 vol. de 360 pág. (amb lámis.)	5
ALBUM ARTÍSTICO DE MALLORCA: colecció fotográfica, publ. per Bart. Ferrá y J. Virenque: 1 vol. de 50 fotografies directes y 80 pág. de text.	30

¿Que més voleu? ¿Haurieu cregut may veure tal baratura de llibres, a tan ventajós preu?... Idó no vos canseu d'admirarvos; perque confiam de podé encara, en benefici vostro, aumentá aquexa llista de bons llibres mallorquins casi regalats.

A s'Administració de sa GAZETA DE MALLORCA los podeu adquirir, si hi sou a temps y vos hi feys assentá com a suscriptors, abans d'acabá aquest mes d'Abril.

Amb tal rebaxa, sa suscripció (1 pesseta per trimestre) vos vé a sorti de franc.

POESIES den

Thomas Forteza y Cortés

* * * * * mostre en Gay Saber * * * * *

Se publicaren fa pocs mesos, amb un prólec den Miquel Costa y Llobera, Pr., y un retrato del autor, en fotogravat. * Formen un bell tomet en 8°, de 347 págs, estampat en bon paper de fil, verjurat, y lletra elseviriana. * * * * *

N'hi ha exemplars a 3'50 ptes. a ca'n J. Mir-Cadena de Cort, 11, Administració de sa GAZETA DE MALLORCA. * * * * *

Correspondencia de Redacció

D'aquesta seccioneta mos servirem per respondre en breus mots y lletra menuda a tots quants mos envien escrits perque los publiquem.

Si passada una setmana no hi troben resposta bona n'he dolenta, es callá nostro será senyal de que lo enviat mos ha paregut inútil o impropri.

Per tot lo referent a administració y doná conte o avis de dades y rebudes, establirem també un'altra consemblant secció, de CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA.

RELOTJERÍA DEN GUIEM

KRUG

CARRÉ DEN COLÓN, 40 Y 44.—PALMA DE MALLORCA.

* Hermós surtit de rellotjes de butxaca y de paret. * Compostures a preus económicos. * Es rellotjes son tots de classe superió y d'ells se pot dí en veritat que donen les dotze. * * * * *

FERRO-CARRILS DE MALLORCA

Servey de trens de passatgers

De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7'40 des matí; a les 2 y a les 6'25 des capvespre.
De Palma a Sa Pobla: 7'40 dematí; 2'30 y 6'25 de capvespre.
De Manacor a Palma: 4 y 6'30 dematí, y 5'15 de capvespre.
De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6'30 dematí y 5'15 de capvespre.
De Felanitx a Palma, Manacor y Sa Pobla: 6'40 dematí; 12'15 y 5'25 de capvespre.
De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6'55 dematí; 1 y 5'25 de capvespre.

CORRÈUS AL INTERIOR

Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses viles aon no hi passa es tren, devés les 2 des capvespre. Arriben a ciutat entre 7 y 8 des matí.

VAPORS-CORRÈUS

Parteixen de Palma

A Barcelona: dimars, dijous y divenres: a les 6 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via d'Alcudia).
A Valencia: dimecres a les 9 de matí.
A Alicante: dissapte a les 6 de capvespre.
A Ervissa: dilluns a les 10 dematí, dimecres a les 9 id. y dissapte a les 6 de capvespre.
A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y dimecres a les 2 id. (via Alcudia).

Arriben a Palma

De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les 7 de matí (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).
De Valencia: divenres a les 10 de matí.
D'Alicant: dimars a les 6 de matí.
D'Ervissa: dimars a les 6 de matí; dijous a les 2 de capvespre y divenres a les 9 dematí.
De Mahó: dilluns a les 9 de matí (via d'Alcudia) y dimars a les 6 de matí (directe).

TRAMVIA DE PALMA A PORTO-PI

De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, desde les 5 y mitja des matí fins a les 9 des vespre, surt un cotxo cada 15 minuts.
De Porto-Pi a Ciutat, de les 5 des matí fins a les 8'50 des vespre partexen dos cotxos cada 15 minuts.
Tot es trajecte: 25 cént. Al Terreno, 15 id. A Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.

SERVICI TELEGRÁFIC PROVINCIAL

Estació uberta a totes hores: sa de Palma no més.
Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Ervissa y Sóller.
De servici limitat (9 a 12 matí y 2 a 7 capvespre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, Andraig, Sóller y sa d'Alaor (Menorca).
Semáforo: Bajolí (Menorca).

La Cartujilla
FÁBRICA DE CERÁMICA
Productora de tota classe d'objectes artístics
FABRICACIÓ EN GROS DE TOUES REFRACTARIES
ALAMBINS SEGONS MODELOS
FOGANYES GRANS Y PETITES Y DE TOT PREU
FORNS portatils refractaris
aposta per panaderies, confits, barcos, fondes y cases particulars; amb sa ventatje de podé essé trasladats en mudarse de casa; de 80 centímetros a tres metros cabals de diámetro: de 40 a 400 ptes.
Si voleu menjá beccuyt o pastes de tota casta, amb un forn d'aqueste vos basta y en deu minuts tot es cuyt.
La Cartujilla
C. de Monserrat y Mazagán
A Son Espanyollet

CERVECERÍA GAMBRINUS. Café, licors y demés articles de classe superió y servici esmerat.
CASA GRANDIA Hospedatje per Revds. Sacerdots y demés persones catòliques.—Beremar, dinar y sopar: **3 pessetes diaries.** S'hi admeten hostes permanents.—Carrer de Banys Nous, 12, segon pis, 2.ª porta.—BARCELONA.

Calçats de moda
Esmerada confecció
SABATERIA RATIER
Carré de sa Cadena de Cort, 7 y 9.
Venta de tabacs y efectes timbrats

SENYÓS Y SENYORES
CAP altre remey trobareu més segú per matà es cucs, ni tan bo de prende y que sia tan llépol per infants, com es **XAROP VERMÍFUÇO** que prepara En SUREDA Y LLITERAS.
PER curà de rèl sa tossina, per tení sempre fresca sa boca, agradable s'alè, y perque es fumadós no sien perjudicats p'es tabac, no trobareu res com emprà cada día ses **PASTILLES SUREDA.**
SENSE sentí sa més petita molestia, fa desaparexe es calls y uys de poll, dexant es pèus qu'es un xalá es caminarhí, es **CALCIDIDA SUREDA.**
ES per demés dirvos, perque ja u sab tota Mallorca, que ses millós medecines, es més senzills y més complicats **aparatos**, es bragués més perfeccionats y es fins instruments de Cirugía més moderns y perfets, se troben a sa
Potecaría den SUREDA Y LLITERAS
Costa den BROSSA, n.º 9
PALMA DE MALLORCA

Vinblanc claret: Classe fina, selecta, a mitja pesseta es litro.—Unió, 53, (entre es Mercat y es Born)
LA VINYA
Atlots aprenents: N'hem mesté dos, a s'imprenta d'aquest setmanari, que sien ben desxondivs.
Plomes estilográfiques
Es tan patent s'utilitat d'aquestes plomes, que no hi ha per què alabarles.
A s'imprenta de sa GAZETA DE MALLORCA—Cadena de Cort, n.º 11—n'hi ha, tantes ne vulgauen, des sistemes més práctics y acreditats.

GRAN TALLER D'ESCLTURA RELIGIOSA
den JUSEP QUIXAL
Villarroel, 56.—BARCELONA.
Especialitat en imatges de fusta per esglesies.
En aquest acreditat taller se trabaja indistintament es bronzos, es marbre, sa pedra y sa fusta, construinte estatuaria monumental, tot de bon gust artistic y en condicions molt ventatjoses.
S'envien notes de preus, *presupuestos* y dibuxos gratis.—Ventes en gros y a la menuda.
LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

Primera COMUNIÓ
D'objectes per obsequiá es nins y nines qui hajen de fé sa *primera Comunió*, n'hi ha un gran surtit a sa tenda den Mir, Cadena de Cort, núm. 11.

Gazeta de Mallorca
Per ara y fins a altra orde, surtirá a llum cada dissapte.
Publica escrits literaris y de costums mallorquines, qualche glosa entremitx, noticies arreu de Ciutat y de fora, y un sensfi de coses més, que per tothom puguen essé de lectura agradable y profitosa.
Redacció y Administració: A s'Imprenta y Pa-perería den JUSEP MIR (su' ran de Cort) aon s'hi admeten suscripcions y anuncis.
Redactors: Com sempre: pocs y ben avenguts.
Colaboradors: Tots es qui u vulgauen essé, mentres servén es llum dret y procuren no vessá s'oli. Admetrem y publicarem escrits enviats, si mos agraden y venen amb firma coneguda; y la reservarem, si u preferex s'autor.
No's tornen es manuscrits rebuts.
Corresponsals pagesos: Ja'n tenim uns quants de concertats; però en voldríem més, un a cada vila, ben informat y actiu y que donás bon conte. Qui u vulga essé, qu'escriga o que s'arramb, y mos vorem ses caretés.
Anuncis: Tants ne volgauen, de grossos y petits, lo metex que reclams y entréflets, d'aquells que fan acudí acells a sa beguda. Industrials y venedors, si no anunciau, s'ansia per voltros! Anireu magres y quedareu amb so *gènere* mort; mentres es qui anuncien vos passarán cama, rics y grassos. Aquexa es sa lley de tot comers, avuy en día.
Suscripció: La vos oferim amb grans ventatjes. A tots quants se suscriguen dins aquest mes d'Abril, los posarem un anunci *de franc* y los farem rebaxa per altres més qu'en vulgauen.—També, casi regalats, vos oferim bons *Llibres mallorquins*, de sana y saborosa lectura: (reparau bé s'anunci, a sa tercera plana, amb nous títols y auments, de setmana en setmana.)—Altres regrexos vendrán darrera aquests, que vos farán esclama:—¡Benhaja s'hora que m'hi vaig suscriure a sa GAZETA!
Suscripció regalada: ¡La hi voleu rebre de franc, a sa GAZETA, sensa que vos cost ni una maya?..... Iddó vet'aquí es mèdi.—Qualsevol sia qui mos duga 12 suscripcions noves, sa qui farà *treze (dotzena de frare)* será per ell, y la rebrá franca a ca'séua; per bon retorn y amb agraiment de ses dotze que mos haurá arrambades. De més a més, el contarem com a *suscriptor honorari* y protector de sa GAZETA.
¡GRAN OCASIÓ!
COM POQUES S'EN PUGUEN PRESENTAR per qui vulga reunir una abundosa biblioteca **5.000 VOLUMS** d'obres antigues y modernes están per vendre, a prèus baratíssims, per liquidació des negoci.
22-Costa den Brossa-22
També's traspasaría tot s'establiment sencer, amb ventatjoses condicions.
OCASIÓ EXCEPCIONAL PER QUI CERCA LLIBRES VENTURERS **22-COSTA DEN BROSSA-22**
Perruquería. SALÓ den LLUC ARBONA: a s'antiga plassa de ses Copinyes (ara de Antoni Maura.) Higiénic y económic servey d'afeitá, fé la barba y tayá cabeys, amb maquineta o tisora.—Perruques y postissos de tota casta, a gust y comodo de cada qual.
També hi trobareu pica de banys d'aigo dolça, freda, teba o calenta, si en está ja afeytats o tosos, vos voleu fé una rabetjada per tot el cós, que vos dexará nets com una plata. Cada bany, *una pesseta*, amb llensol pelut, per exugá.—¡Benhaja sa netedat, per está una persona bona y sana!
SALÓ DEN LLUC COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.
Impr. den J. Mir.—Cadena de Cort, 11.